

het magazine van **Sereni**

ONTROERD

NR°11 | Trimestrieeel | Juni 2024 | Aangiftekantoor Sint-Niklaas | Erkenningsnummer P927649

#11

Annelies De Bruyne

De kracht van mantelzorgers, onmisbare helden in onze samenleving.

Digitale Nalatenschap

Hoe omgaan met de digitale bezittingen die iemand tijdens zijn leven vergaarde.

Barbara Vanelslander

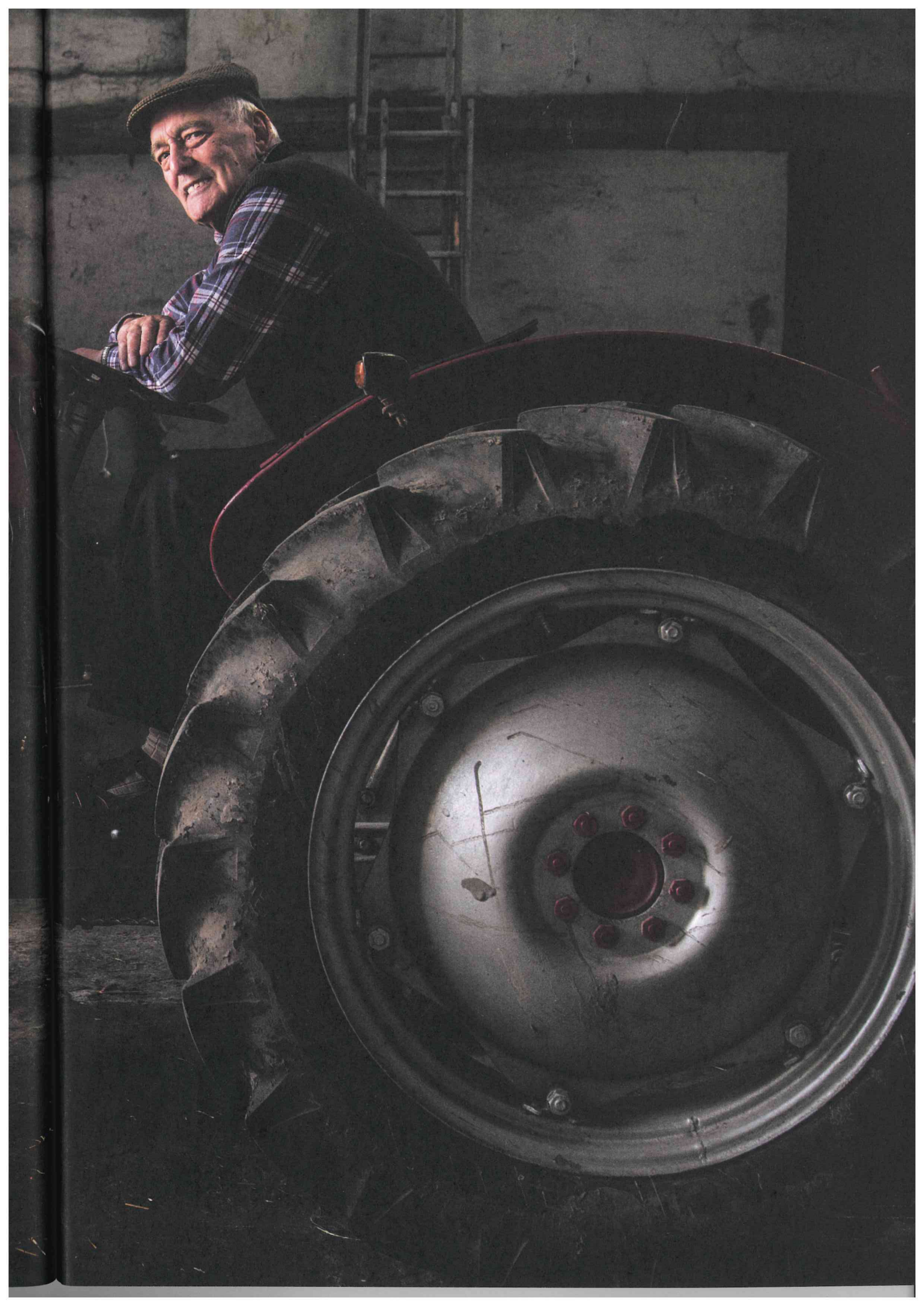
In een rouwmassage mogen alle gevoelens er zijn.

WZC de Zilvermolen

De trein van het leven, die zijn eindhalte bereikt in een woonzorgcentrum: het is voor velen best een schrikbeeld. Elderspeak, verregaande betutteling, bingoavonden, om 19u naar bed. Dat het roer helemaal om kan, bewijzen ze in WZC De Zilvermolen met visie en met verve. "Onze bewoners zo lang mogelijk fysiek, mentaal, sociaal en cognitief fit houden is onze missie. Niet voor niets heet onze slogan *Trots op tachtig!*"

— TEKST KATRIEN BONNE Foto's © MICHEL HENDRYCKX

Trots op tachtig! Het is niet alleen een wervende slogan, maar ook een doorleefde visie én een prachtig fotoboek.

Ergotherapeute en palliatief referente Tanja Stoop: "Er rust een maatschappelijk taboe op senioren: ze zijn afgeschreven, ze tellen niet meer mee, ze brengen niets meer op. Terwijl het tegendeel juist waar is: onze mensen zijn een vat vol ervaringen, kennis en een bron van inspiratie, elk met hun eigen levensverhaal. We kunnen zoveel van hen opsteken. Hoe de samenleving denkt over senioren is dus niet hoe wij hen zien of benaderen. Daarom hebben we o.a. topfotografen Lieve Blancquaert en Michiel Hendryckx in de arm genomen voor een reeks portretten die onze bewoners tonen zoals ze zijn: fier, kundig, bedreven. De foto's fleuren de gangen van het woonzorgcentrum op en ze kwamen ook in boeken terecht: elke persoon die bij ons komt wonen, krijgt hem bij de verhuis als welkomstcadeau. Niet alleen voor de inspirerende afbeeldingen, maar ook omdat we er onze visie uit de doeken doen."

Wat maakt dat jullie aanpak wezenlijk verschilt?

Tanja: "Onze mensen zijn geen nummers die snel snel afgehandeld moeten worden. We willen hen net alle kansen bieden om de draad van het leven van vroeger weer op te pikken en hun interesses volop uit te leven. Dat is uiteraard niet altijd het geval, maar soms bloeien de mensen die hier komen weer helemaal open. Door het sociaal contact, de uitstappen die we organiseren, de kinesist die hen soepel houdt. Dat revaliderende aspect vinden wij ont-zet-tend belangrijk. En hoe geef je hen een zorg op maat? Door hen zo goed mogelijk te leren kennen. Dat is de taak van ons hele team: opmerkzaam blijven, in gesprek gaan. Heeft meneer moeite met lezen gekregen? Misschien kan een van de grootletterboeken uit onze bib soelaas bieden, of het gebruik van een computer. Houdt mevrouw ervan piekfijn verzorgd voor de dag te komen? Dan brengen we toch gewoon elke dag wat make-

up aan, precies zoals zij het wenst. Met onze winkel, kapsalon, sauna en infraroodwand, maar net zo goed met aangepaste uitstappen naar het museum of – waarom niet – eens een upperdare party in de namiddag of een lingerieverkoop willen wij de wereld hier blijven binnenbrengen. Daarom zetten we ook samenwerkingen op poten met de omringende buurt of met scholen, zodat die wisselwerking tussen binnen en buiten intact blijft. Verder stimuleren we graag het groepsgevoel: hoe fijn is het om nog op gevorderde leeftijd iemand te vinden met wie je raakvlakken deelt of zelfs een nieuwe vriendschap kan sluiten. Soms bloeit ook de liefde weer op, zo mooi. Niets menselijks is hen vreemd hoor."

Er was de jongste tijd heel wat te doen over de verregaande betutteling in de woonzorgcentra.

Tanja: "Elderspeak zoals in 'Marcelleke ik ga je voetjes wassen': die vreselijke verkleinwoordjes proberen we bij al onze medewerkers af te leren. Iedere mens heeft recht op waardigheid, en betuttelen is wel het laatste wat senioren nodig hebben. Onze bewoners zijn wie ze zijn en dat respecteren we. Dat maakt dat we ook waken over hun autonomie. 's Ochtends laat opstaan en 's avonds vroeg weer onder de wol? Nee, dat tijdstip kiezen ze uiteraard helemaal zelf. Ontbijt in de kamer in plaats van in de leefzaal? Dat kunnen ze steeds aanvragen. Willen de bewoners van de assistentiewoningen of familie hier mee aan tafel schuiven? Natuurlijk wel, ze zijn van harte welkom. Of een weekend erop uit met de familie? Geen probleem, we vragen enkel dat ze dat op voorhand laten weten: zo kunnen we desgewenst aangepast vervoer regelen of de juiste medicatie klaarzetten. Bezoekuren hebben we hier al lang afgeschaft: familie of vrienden zijn te allen tijde welkom. Uiteraard gaat de voordeur 's avonds op slot, maar via de parlofoon kan die weer open. Onze mensen zitten niet opgesloten hè: ze zijn vrij om te gaan en te staan waar ze willen. Enkel bij mensen met dementie voorzien we een dwaaldetectiesysteem: als

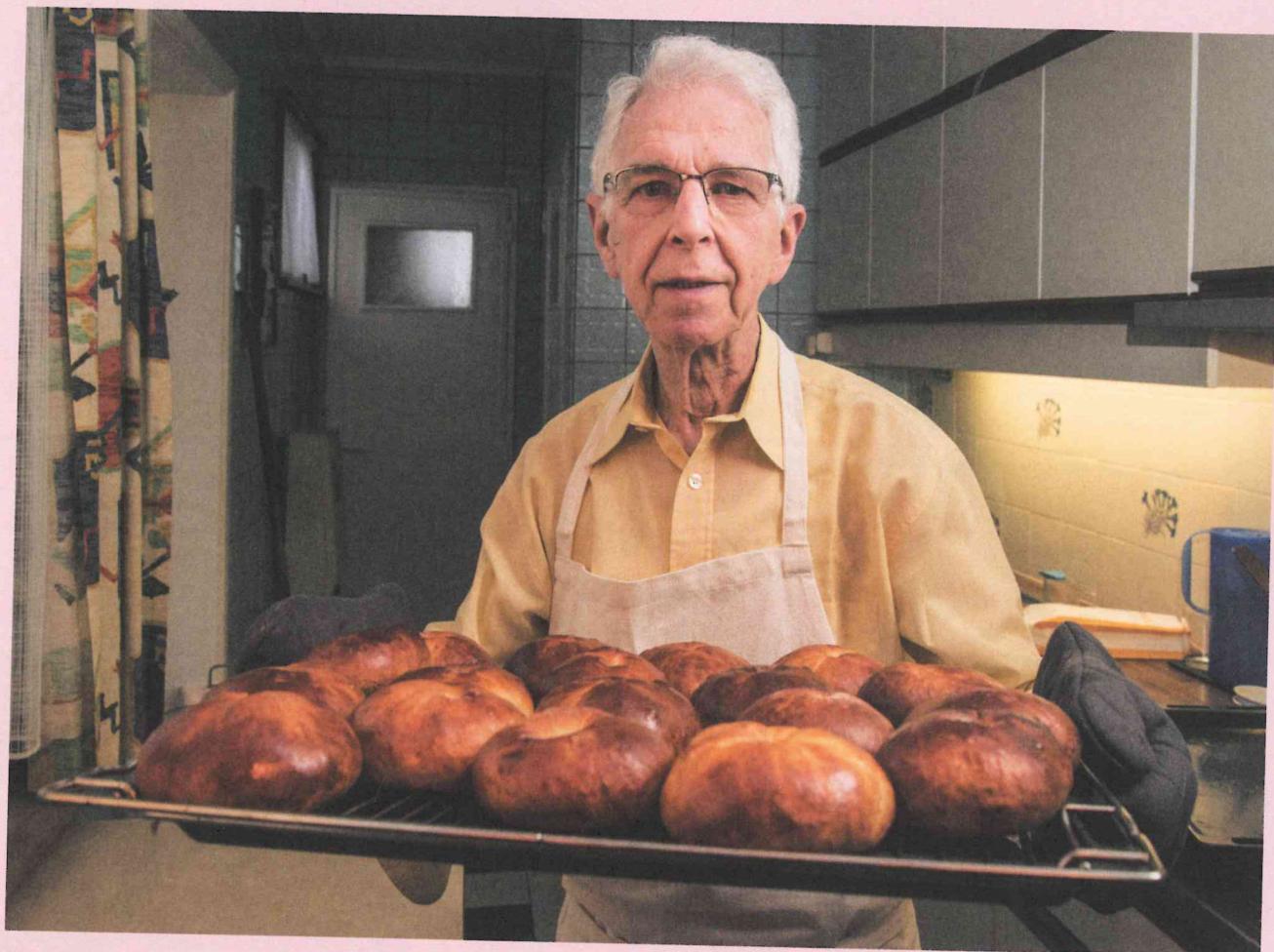
zij onverwachts de deur uitgaan, weerklinkt er een alarmsignaal op onze werk-gsm en kunnen we hen zachtjes terug naar binnen begeleiden."

Afgaand op de uitwassen die we soms in de media zien verschijnen, lijkt jullie aanpak wel een unicum.

Tanja: "Voor ons is het de meest normale gang van zaken. Daarom hebben we verschillende werkgroepen opgericht waarin onze medewerkers continu gecoacht worden om dingen uit te werken of uit te dragen. Onder meer de family app is daaruit ontstaan, waar familieleden in real time de toegediende zorgen kunnen volgen. De werkgroep intimiteit heeft voor elke kamer een deurhanger gemaakt: 'Sorry, nu hebben we even tijd voor onszelf nodig'. Iedereen weet dan dat ze niet moeten binnenkomen. Weet je, onze vzw – die vier woonzorgcentra overkoepelt – bestaat dit jaar 100 jaar, en we zijn er echt fier op dat we alle maatschappelijke evoluties op de voet volgen en niet ter plaatse blijven trappelen. Zorg is geen statisch gegeven, nooit. Logisch dus dat we onszelf blijven uitdagen om die zorg zoveel mogelijk op maat van elke individuele bewoner af te stemmen."

De regenboogvlag op jullie website geeft daar nog meer kleur aan.

Tanja: "Iedereen, ongeacht huidskleur, gender, levensbeschouwing, taal of diploma is hier welkom. Een woonzorgcentrum is als een minimaatschappij: de diversiteit die daar heerst, mag ook hier bestaan. Momenteel weerspiegelt zich dat vooral in ons personeelsbestand: mensen van kleur of met een moslimachtergrond werken hier met volle goesting. In onze vacatures en tijdens onze sollicitatiegesprekken maken we heel duidelijk dat tolerantie t.o.v. de collega's en t.o.v. de bewoners een noodzakelijke voorwaarde is om hier aan te slag te kunnen. We communiceren dat via nieuwsbrieven, voordrachten en opleidingen. Het werkt uiteraard in twee richtingen: mocht een van onze bewoners zich racistisch uitlaten, dan zullen we hem of haar daarop aanspreken en vragen om

dat gedrag niet meer te herhalen. Natuurlijk stamt deze generatie nog uit tijden waarin weinig bespreekbaar was... En net zoals de samenleving daar nu een groeiproces in doormaakt, doen wij dat in onze organisatie ook. Want kunnen zijn wie je bent is zo cruciaal... Trouwens, stilaan zal ook de allochtone bevolking in onze woonzorgcentra binnendruppelen: op de culturele verschillen inzake ouder worden en levenseinde moeten we ons zeker voorbereiden."

Het levenseinde: voor alle bewoners is WZC De Zilvermolen hoe dan ook een eindstation. Hoe raken jullie dat thema aan?

Tanja: "Sowieso proberen we binnen de 6 weken na opname de wensen van onze bewoners te leren kennen. We willen weten wie ze zijn, wat ze hebben meegemaakt, hoe ze in het leven staan. De vraag over hoe ze hun levenseinde zien stelt zich op een gegeven moment. Nu, ook dat is een dynamisch proces, we blijven daarover in gesprek, want twee jaar later kan iemand van gedachten

veranderd zijn. Tal van vragen duiken op: wil je nog opgenomen worden in een ziekenhuis? Wil je nog een baxter met bv. antibiotica? Daarover nadenken laat hen toe om weldoordachte beslissingen te nemen. Want vergis je niet: de dood leeft enorm bij onze bewoners, we bereiden hen daarom zo goed mogelijk voor. Samen met de familie, dat spreekt, maar de bewoner staat centraal: het is zijn of haar wens die we vervullen, niet die van de familie. Onze psychologen spelen daarin een mooie rol. Want het rouwproces, zowel voor bewoner als familie, begint vaak al op het moment dat ze hier binnenkomen. Daarom gaan we niet direct met documenten lopen zwaaien, maar laten we hen eerst tot rust komen en zich settelen. Als na 6 weken blijkt dat ze voor het gesprek rond vroegtijdige zorgplanning nog niet klaar zijn, dan houden we dat gewoon wat later. Die palliatieve basiscultuur hebben we trouwens in handen gelegd van ons voltallige personeel: dat moet onze bewoners de kans geven om met eender wie – verpleegkundige, psycholoog,

kinesist, e.a. – het gesprek te voeren wanneer er vragen rijzen. Open en eerlijk communiceren over wat het levenseinde inhoudt, en dat op elk mogelijk moment van hun verblijf: daar komt enorm veel gemoedsrust voor in de plaats."

WZC de Zilvermolen
wzcdefoyer.be/de-zilvermolen

